

26 april 2023

Actief Aandeelhouderschaps- rapport

Q1 2023

Q1 2023 actief aandeelhouderschap activiteiten

Q1 2023 stemgedrag

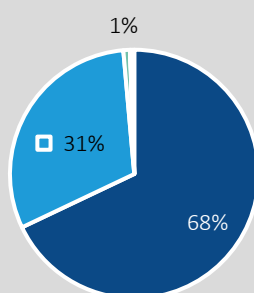
602

AVA's waarop gestemd is

38

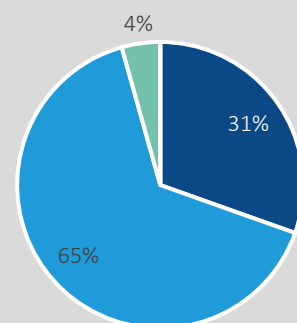
markten waarin gestemd is

Managementvoorstellen

■ Voor ■ Tegen
■ Onthouden ■ Niet gestemd
■ Anders*

Aandeelhoudersvoorstellen

■ Voor ■ Tegen
■ Onthouden ■ Niet gestemd

*Onder 'Anders' vallen agendapunten over frequentie van stemmen over de beloningen van de CEO en het bestuur.

Q1 2023 engagementactiviteiten

940

Engagement onderwerpen besproken

266

ondernemingen aangesproken in totaal

13

ondernemingen aangesproken vanwege Parijs Akkoord

0

ondernemingen aangesproken vanwege internationale normen schendingen

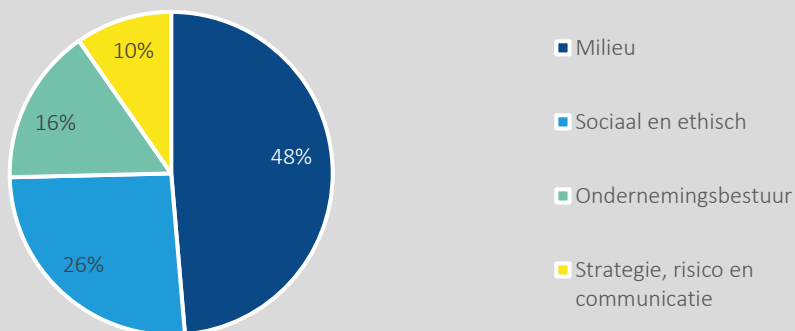
7

engagements succesvol afgesloten

412

engagements met positief vooruitgang

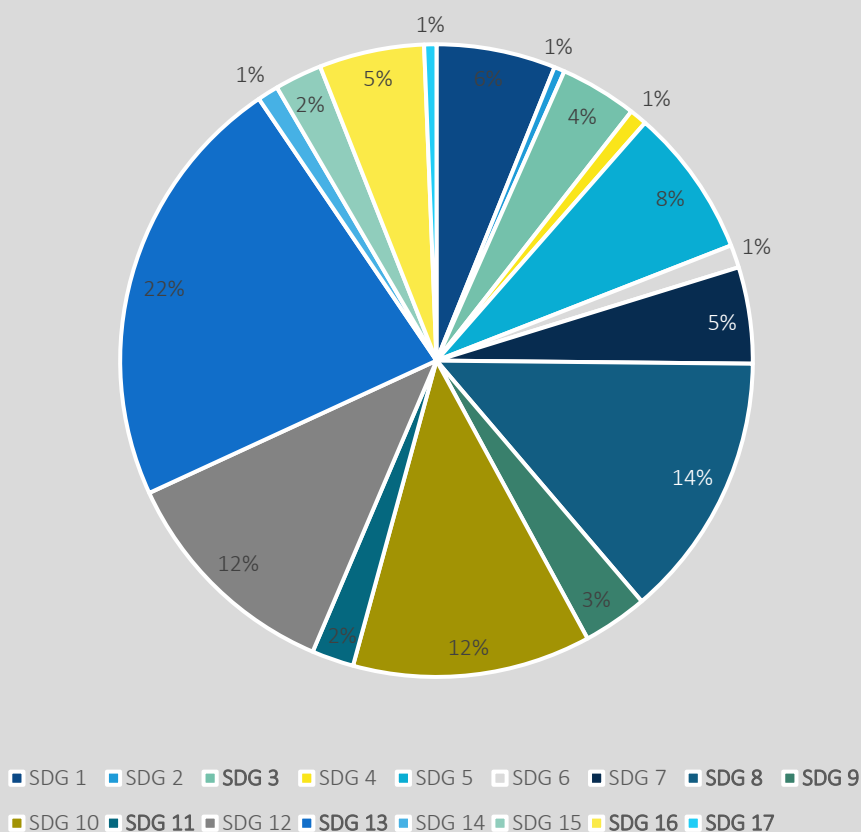
Q1 2023 proactieve engagements per onderwerp

*Per onderneming kunnen meerdere ESG-onderwerpen besproken worden. Ook kunnen er met dezelfde onderneming meerdere engagementgesprekken gevoerd worden.

**De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 maart 2023.

Q1 2023 engagement op SDG niveaus

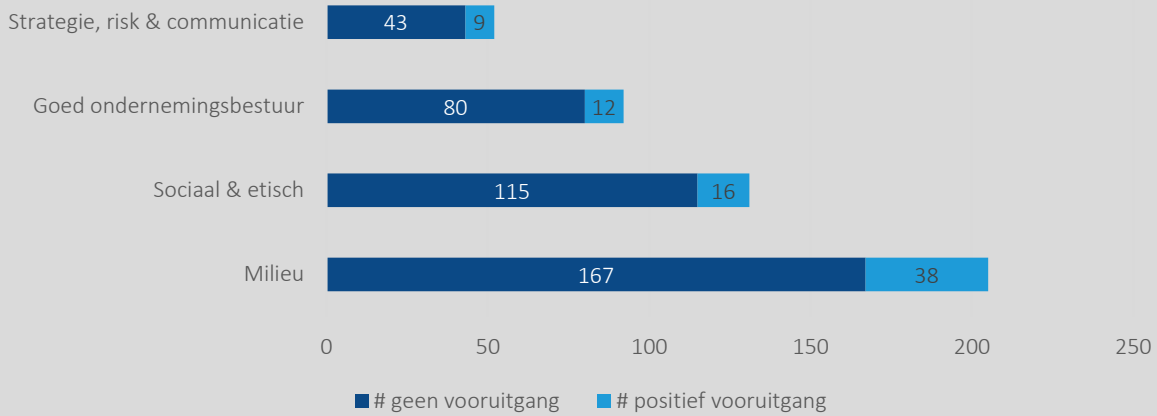

*De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 maart 2023.

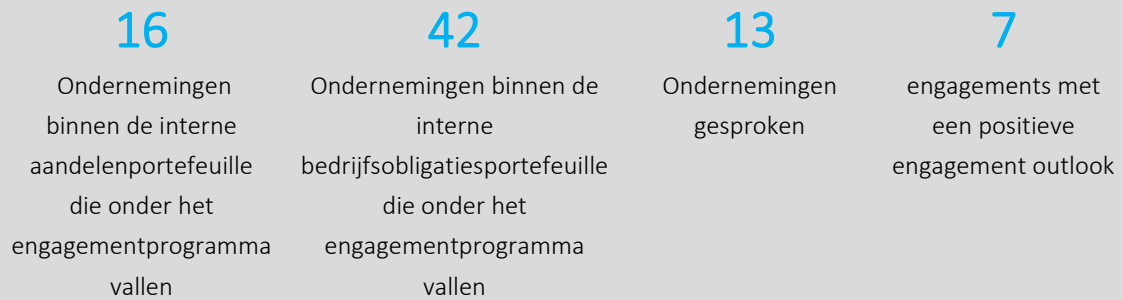
** Rail & OV heeft de zeven vetgedrukte SDG's geselecteerd om de specifieke aandachtsgebieden binnen het MVB-beleid vorm te geven.

***SDG 1: Geen armoede, SDG 2: Geen honger, SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 4: Kwaliteitsonderwijs, SDG 5: Gendergelijkheid, SDG 6: Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen, SDG 7: Betaalbare en duurzame energie, SDG 8: Waardig werk en economische groei., SDG 9: Veilige infrastructuur, duurzame industrialisering en stimulering van innovatie, SDG 10: Ongelijkheid verminderen, SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie, SDG 13: Klimaatverandering aanpakken, SDG 14: Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën, SDG 15: Leven op het land beschermen, SDG 16: Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid, SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Q1 2023 engagement vooruitgang

Q1 2023 Parijs engagements

Q1 2023 aanpassingen van de uitsluitingslijst

	Controversiële wapens	Steenkool sector	Schaliegas	Teerzandolie	Arctisch boren
Toegevoegd	110	6	0	1	0
Verwijderd	3	8	5	0	0
Totaal uitgesloten	206	238	192	18	23
	Tabak-producenten	Niet succesvolle engagementprocedures	Staatsondernemingen	Landen	
Toegevoegd	4	1	0	0	
Verwijderd	2	0	0	0	
Totaal uitgesloten	135	34	23	28	

Bijlage: gedetailleerd overzicht actief aandeelhouderschap activiteiten

Q1 2023 actief aandeelhouderschap activiteiten	2
Bijlage 1 Stemgedrag	6
Bijlage 2 Engagement	8
2.1 Proactief engagement	8
2.2 Parijs Alignment proactief engagement	9
2.3 Reactief engagement	12
2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille	14
Bijlage 3 Veranderingen in de uitsluitingslijst	16
Bijlage 4 Ondernemingen waarmee engagementprocedures worden gevoerd door EOS	20
Bijlage 5 Afkortingen- en begrippenlijst	26

Bijlage 1 Stemgedrag

1 januari 2023 tot en met 31 maart 2023

Als aandeelhouder heeft het fonds het recht te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Rail & OV stemt op vrijwel alle aandeelhoudersvergaderingen¹, zelfs als er maar een klein deel van de aandelen in handen van het fonds is. Als basis voor het stemmen wordt het stembeleid van het fonds gebruikt, een beleid dat gebaseerd is op internationale principes zoals de UN Global Compact, OESO Richtlijnen, VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, Nederlandse Corporate Governance Code, beter bekend als de "Code Tabaksblad", de richtlijnen van het International Corporate Governance Network (ICGN), richtlijnen van Eumedion, UN Global Compact en OECD Guidelines.

Geografische verdeling stemgedrag

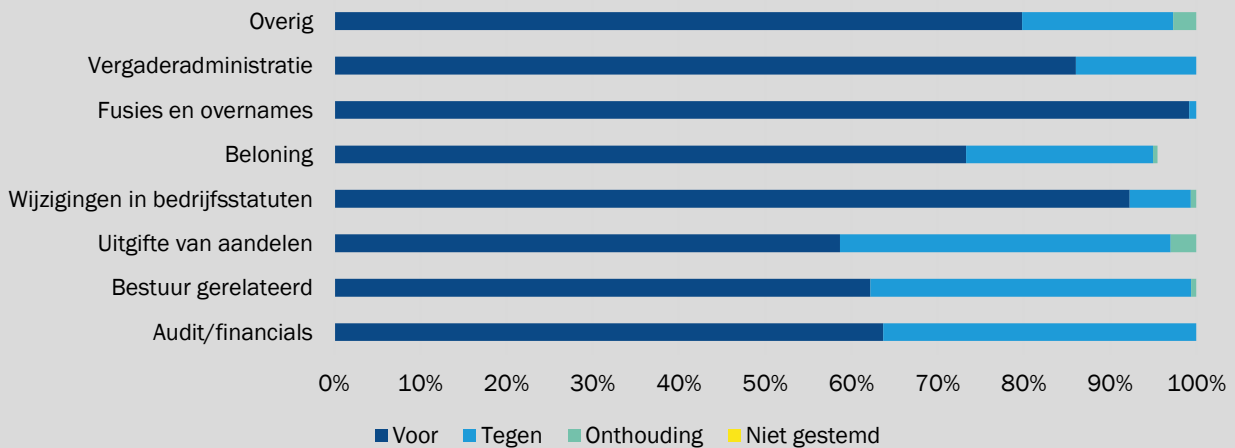

A: Afrika; B: Azië ex-Japan; C: Canada & Verenigde Staten; D: Europa; E: Japan; F: Latijns-Amerika en het Caribisch gebied; G: MENA; H: Oceanië

¹ In sommige gevallen wegen praktische beperkingen, zoals de kosten van het stemmen, niet op tegen de invloed die we op een onderneming uit kunnen oefenen. In dit geval kan worden besloten niet te stemmen op de aandeelhoudersvergadering van die specifieke onderneming.

Managementvoorstellen

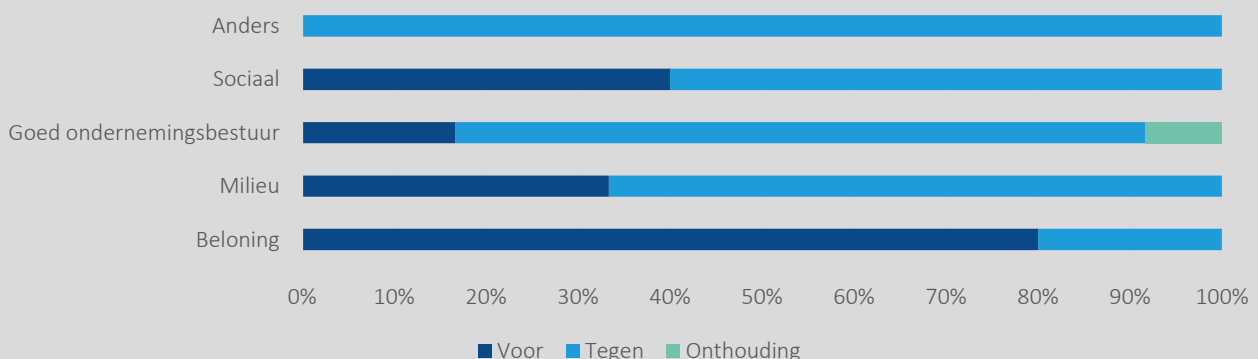
Tijdens een aandeelhoudersvergadering brengt het management van een onderneming agendapunten in. Per agendapunt mag het fonds stemmen, samen met de andere aandeelhouders. Een gedetailleerd overzicht van de voorwaarden waarop het fonds voor of tegen een managementvoorstel stemt, is beschikbaar in het stembeleid.

Naast de bovengenoemde onderwerpen zijn er ook agendapunten gerelateerd aan de frequentie van het stemmen over de beloningen van de CEO en het bestuur. Hier kunnen aandeelhouders aangeven hoe vaak (bijvoorbeeld jaarlijks of één keer in twee jaar) het agendaonderwerp 'beloning van de CEO en het bestuur' op de agenda van de aandeelhoudersvergadering staat. Rail & OV heeft hierbij gekozen voor een jaarlijkse frequentie.

Aandeelhoudersvoorstellen

Ook aandeelhouders mogen agendapunten indienen op een vergadering. Dit heet een aandeelhoudersvoorstel of resolutie. Aandeelhouders dienen resoluties in die betrekking hebben op corporate governance, zoals de beloning van bestuurders, of op kwesties gerelateerd aan maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen, zoals klimaatverandering, arbeidsrelaties, mensenrechten en dierenwelzijn. Rail & OV stemt voor een aandeelhoudersvoorstel als het voorstel goed uitgewerkt is en duidelijke doelstellingen bevat die het maatschappelijk verantwoord ondernemen beleid en de transparantie van een onderneming verbeteren.

Bijlage 2 Engagement

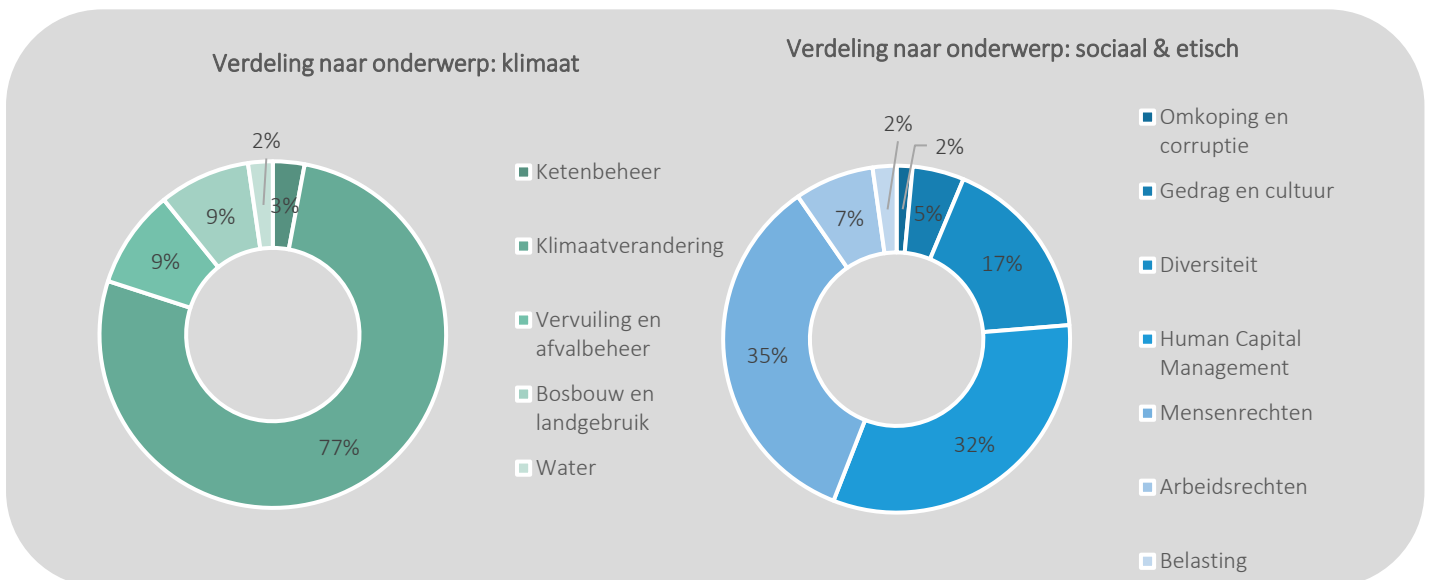
1 januari 2023 tot en met 31 maart 2023

Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen gaat het fonds in gesprek met de ondernemingen in de portefeuille. Het doel van een engagementprocedure is het verbeteren van de prestaties van ondernemingen op het gebied van milieu, sociaal en goed ondernemingsbestuur (ESG). Door actief de dialoog aan te gaan, oefent het fonds ook naast de aandeelhoudersvergaderingen invloed uit op de duurzaamheidsprestaties van de onderneming.

2.1 Proactief engagement

Proactieve engagement is, meer dan reactieve engagement, gericht op de toekomst van een onderneming. Bij proactieve engagement wordt uitgegaan van verschillende sector-overstijgende thema's die een potentieel risico voor ondernemingen vormen. Per thema wordt beoordeeld voor welke sectoren en ondernemingen het risico het grootst is. Proactieve engagement wordt namens het fonds door EOS at Federated Hermes (EOS) uitgevoerd.

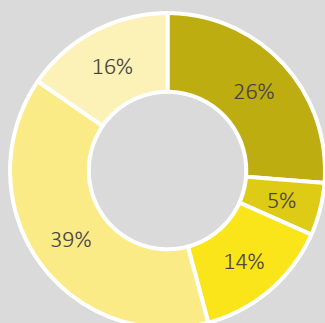
Onderstand wordt weergegeven hoe de proactieve engagements, die zijn gevoerd in Q1 2023, zijn verdeeld naar onderwerp²:

² De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 maart 2023.

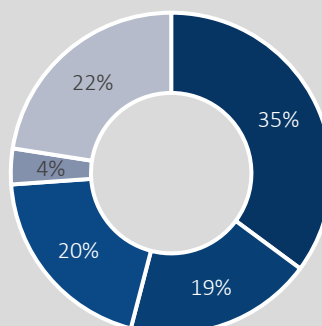

Verdeling naar onderwerp: goed ondernemingsbestuur*

- Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring
- Opvolgingsplanning
- Onafhankelijkheid van bestuur
- Beloning
- Bescherming en rechten van aandeelhouders

Verdeling naar onderwerp: strategie, risk & communicatie*

- Bedrijfsstrategie
- Geïntegreerde rapportage en transparantie
- Audit en boekhouding
- Cyberbeveiliging
- Risicomanagement

Engagement case study – Beijing Enterprises Holdings

Het staatsbedrijf Beijing Enterprises Holdings houdt zich bezig met aardgas opslag, verzending en verkoop, bierproductie, waterbehandeling en andere water gerelateerde activiteiten. EOS at Federated Hermes (EOS), engagement provider van Rail & OV, heeft uitgebreid engagements met Beijing Enterprises Holdings gehad over klimaatgovernance met name over toezicht op ESG- en duurzaamheidskwesties. EOS heeft de onderneming aangemoedigd een ESG-commissie op bestuursniveau op te richten die verantwoordelijk zou moeten zijn voor de ontwikkeling van een ESG-strategie. Hierbij zal één van de focusgebieden zijn hoe een nutsbedrijf in China in de praktijk koolstofneutraliteit kan bereiken. Gezien de bedrijfsactiviteiten op het gebied van gas, was EOS bezorgd over het gebrek aan toezicht van de raad van bestuur op het klimaat, vooral nadat president Xi Jinping de ambitie van China had aangekondigd om in 2060 koolstofneutraal te zijn.

Beijing Enterprises Holdings is zich bewust van de “klimaateisen” van zowel de Chinese overheid als institutionele beleggers. In 2022 heeft de onderneming een duurzaamheidscomité opgericht op management en bestuursniveau waarbij de CEO actief betrokken is. EOS zal blijven engagen met de onderneming en aandringen om een plan voor emissiereductie/decarbonisatie op te stellen met doelstellingen voor de korte, middellange en lange termijn. Klimaat rapportage op basis van internationale standaarden wordt ook een engagement thema.

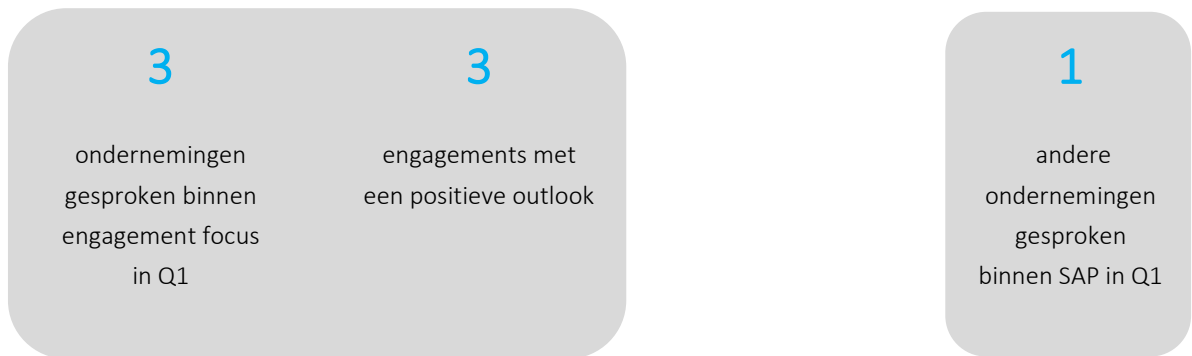
De case die hierboven wordt beschreven vormt de uitkomst van een langlopend engagementtraject. Vaak is in de periode voorafgaand aan het kwartaal van dit rapport deze engagementprocedure afgerond of zijn er belangrijke doelstellingen behaald waardoor het relevant is om de case hierop te nemen. De case is daarmee echter niet direct of alleen verbonden met het kwartaal van dit rapport.

2.2 Parijs Alignment proactief engagement

Strategische aandelenportefeuille (SAP)

Deze engagement wordt gevoerd met ondernemingen die onderdeel uitmaken van de grootste aandelenportefeuille van Rail & OV. In eerste instantie heeft het engagement zich gefocust op de focusondernemingen die samen verantwoordelijk zijn voor 75% van de uitstoot van deze portefeuille. De ondernemingen die nog geen klimaatbeleid hebben geformuleerd worden gevraagd of er plannen zijn om dit

wel te doen. Bij ondernemingen die een klimaatbeleid hebben wordt gekeken of de daaruit voortvloeiende plannen voldoen aan de doelstellingen van het Parijs Akkoord. Op basis van de uitkomsten worden er vervolgstappen geformuleerd.

Naast dat er met 3 van de 16 focusondernemingen is gesproken is er ook een gesprek geweest over klimaat met één andere onderneming in de portefeuille die buiten de groep focusondernemingen. Het gesprek met de onderneming was een door Eumedion georganiseerde dialoog die onder andere diende om de komende aandeelhoudersvergadering voor te bespreken. Bij het gesprek met de onderneming waren de CEO en de CFO aanwezig. De onderneming werkt samen met leveranciers en met klanten om de reductiedoelstellingen te halen. Er wordt onder andere gekeken hoe de onderneming de producten efficiënter kan maken waardoor er minder CO2-uitstoot mee gepaard gaat.

In onderstaande tabel zijn 6 verschillende mijlpalen aangegeven met daarbij het aantal focusondernemingen dat in Q1 en vanaf het begin van de engagementprocedure tot en met nu deze mijlpalen al heeft bereikt. In de tabel is ook aangegeven welke overige ondernemingen er in Q1 zijn gesproken en wat er bij deze ondernemingen is bereikt in Q1. Om te kunnen voldoen aan het Parijs akkoord is het belangrijk dat alle 16 focusondernemingen uiteindelijk deze 5 mijlpalen bereiken. Door met de onderneming in gesprek te gaan en ze aan te sporen om doelstellingen te formuleren en plannen te maken kan dit bereikt worden.

	Initieel gesprek gevoerd	2030 reductie-doelstelling	2050 net zero doelstelling	Rapportage van uitstoot intensiteit	Scope 1, 2 (en 3) metingen	Actie laten zien
# ondernemingen (van de 16) in totaal	16	10	8	6	12	11

Tijdens de gesprekken met de ondernemingen wordt er gesproken over alle onderwerpen die samenhangen met de 6 mijlpalen. Omdat het voor een onderneming tijd kost om bepaalde acties te ondernemen en daarmee nieuwe mijlpaal te bereiken is er sprake van een vertragend effect, waardoor er niet altijd in datzelfde kwartaal nog verbeteringen te zien zijn.

Engagement case study – Old Dominion Freight Line

Old Dominion Freight Line is een Amerikaanse vrachtonderneming die gespecialiseerd is in het efficiënt vervoeren van kleinere hoeveelheden vrachtwagenladingen. De vrachtwagens van Old Dominion leggen vele kilometers af om de vracht van en naar verschillende plekken in Amerika te brengen. De CO2-uitstoot die hiermee gepaard gaat vormt 95% van de scope 1 uitstoot van de onderneming.

In Q1 is er een gesprek met de onderneming geweest. Tijdens het gesprek heeft de onderneming aangegeven afhankelijk te zijn van de nieuwste technologie van elektrische vrachtwagens. Old Dominion heeft een elektrische vrachtwagen getest maar is nog niet tevreden. De vrachtwagen heeft op dit moment een zeer beperkt bereik. De technologie moet verbeteren voordat de onderneming er goed mee kan werken. Ondertussen probeert de onderneming op andere manieren om de CO2-uitstoot te reduceren. Er wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van kleine elektrische vrachtwagens en heftrucks en er loopt een project om vrachtwagens op aardgassen te laten rijden. De onderneming werkt samen met vrachtwagenfabrikanten over hoe ze efficiënter gebruik kunnen maken van de vrachtwagens. Op dit moment wil Old Dominion nog geen CO2-reductiedoelstellingen maken. De onderneming werkt wel samen met een externe adviseur die helpt bij duurzaamheidsprojecten en -analyses. Rail & OV blijft het gesprek met de onderneming over de voortgang in de toekomst voortzetten.

Strategische bedrijfsobligaties (SBO)

Het Parijs-alignment engagementtraject van de interne bedrijfsobligaties portefeuille richt zich op twee aspecten:

- **Klimaatbeleid:** focus op ondernemingen die nog geen stappen in lijn met het Parijs-akkoord hebben gezet (volgens de The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) zijn geclassificeerd als 'Not Aligned') en onder een hoog klimaatrisico vallen. Het doel is om deze ondernemingen te stimuleren om een 2050 net-zero klimaatdoelstelling te formuleren. Dit engagement is gebaseerd op het Net Zero Investment Framework (NZIF)/The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) framework.
- **Transparantie:** iedere onderneming in de SBO die nog geen scope 1, 2, (3 plus intensiteit) CO2-uitstoot rapporteert wordt gevraagd om dit te doen binnen bepaalde kaders.

	Ondernemingen die onder engagement vallen	Engagement vanwege onvoldoende beleid en transparantie	Engagement vanwege onvoldoende beleid	Engagement vanwege onvoldoende transparantie
# ondernemingen	42	5	9	28

In Q1 zijn de volgende engagements resultaten geboekt:

	Initieel gesprek gevoerd	Reactie op Rail & OV engagement verzoek	Engagements met een positieve outlook	Vervolgactie geïnitieerd
# ondernemingen	3	4	4	7

- In Q1 2023, zijn er drie nieuwe bedrijven toegevoegd aan de engagement strategie. Eén onderneming is weggehaald van de strategie omdat deze buiten het beleggingsuniversum van SBO valt.
- Eén van de drie nieuwe ondernemingen heeft op het engagement verzoek van Rail & OV gereageerd en voldoende informatie gegeven. Hierdoor is de engagement succesvol afgerond.
- Rail & OV heeft ook zeven andere ondernemingen benaderd voor een update van hun klimaat strategie. Drie ondernemingen hebben op ons verzoek positief gereageerd en op basis van de nieuwe informatie zijn ze goed op weg om een klimaatstrategie in lijn met Parijs te implementeren.

2.3 Reactief engagement

Rail & OV voert reactief engagement als geconstateerd wordt dat een onderneming waarin wordt belegd, handelt op een manier die indruist tegen het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen van het fonds. Er zijn in dit geval sterke vermoedens dat een onderneming de minimale maatschappelijk verantwoord beleggen voorwaarden van het fonds schendt op het gebied van milieu, mensenrechten, arbeidsnormen en anti-corruptie. Over het algemeen richt Rail & OV zich bij reactieve engagements op schenden van principes verankerd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijn en de VN Principles voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UN Guiding Principles on Business and Human Rights, UNGPs). In bijlage 2 staat een overzicht van alle principes en hoofdstukken.

Het doel van reactieve engagement is om in eerste instantie de oorzaak en aard van de schending te onderzoeken. Tijdens dit proces worden concrete doelen gesteld om zaken te verbeteren. Deze moeten binnen een realistische termijn verwezenlijkt worden. Als een onderneming onvoldoende verbetering laat zien, kan het fonds besluiten zijn stemgedrag aan te passen, geen leningen meer te verstrekken of niet langer in de onderneming te beleggen.

In totaal zijn er 2 UN Global Compact, OESO-schenders en VN Principles schenders geïdentificeerd dit kwartaal. Deze zijn te zien in de onderstaande tabel.

Onderneming	UNGC-schending ³	OECD-schending ⁴	UNGPs-schending ⁵	Voortgang	Laatste actie	# acties ⁶
Baidu Inc	Principe 2	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 21 Principe 22 Principe 31	Ja	20/12/2022	3
China Literature	Principe 2	N.v.t.	N.v.t.	Ja	16/12/2022	4
Inner Mongolia BaoTou Steel Union Co Ltd	Principe 7	Hoofdstuk 6	N.v.t.	Ja	16/8/2022	1
MTN Group	Principe 2	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 21 Principe 22 Principe 31	Ja	23/8/2022	1
Petroleos Mexicanos	Principe 1	Hoofdstuk 4 Hoofdstuk 5	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principe 17 tot 20 Principe 21 Principe 22 Principe 31	Ja	11/4/2022	2
PG&E Corp	Principe 1	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 22 Principe 31	Ja	12/12/2022	2
Tencent Music Entertainment Group	Principe 1	Hoofdstuk 4 Hoofdstuk 8	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 21 Principe 22 Principe 31	Ja	16/12/2022	4
Teva Pharmaceutical Industries Ltd	Principe 10	Hoofdstuk 7 Hoofdstuk 8 Hoofdstuk 10	N.v.t.	Ja	11/08/2022	2
Tokyo Electric Power Co Holdings Inc	Principe 1	Hoofdstuk 4 Hoofdstuk 6		Ja	23/06/2022	4
Weibo Corp	Principe 1	Hoofdstuk 4 Hoofdstuk 8	Principes 11 tot 15 Principes 17 tot 20 Principe 21 Principe 22 Principe 16 Principe 31	Ja	2/06/2022	1
Wells Fargo & Co	Principe 10	Hoofdstuk 7 Hoofdstuk 8	N.v.t.	Ja	22/4/2022	2

³ Uitleg van de UNGC principes zijn beschikbaar in de bijlage 5.

⁴ Uitleg van de OECD hoofdstukken zijn beschikbaar in de bijlage 5.

⁵ Uitleg van de UNGPs hoofdstukken zijn beschikbaar in de bijlage 5.

⁶ Met betrekking tot de laatste acties en het aantal acties wordt er prioriteit gegeven aan de OESO (OECD) en VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UNGP) schendingen.

Onderneming	UNGC-schending ³	OECD-schending ⁴	UNGPs-schending ⁵	Voortgang	Laatste actie	# acties ⁶
Xinjiang Zhongtai Chemical Co Ltd	Principe 4	N.v.t.	N.v.t.	Nee	N.v.t.	Engagement moet opgestart worden

Ondernemingen, die deze internationale richtlijnen schenden en waarbij een engagement niet mogelijk is, worden uitgesloten van het beleggingsuniversum van Rail & OV. Een overzicht van ondernemingen die uitgesloten worden vanwege niet succesvolle engagementprocedures is weergegeven in bijlage 3 'Veranderingen in de uitsluitingslijst' van dit rapport.

2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille

Rail & OV werkt ook samen met externe partijen voor het voeren van dialogen met ondernemingen. De reden voor samenwerking is dat een grote(re) groep beleggers die samen de dialoog aangaat meer invloed kan uitoefenen dan één individuele belegger. Deze collectieve dialogen dienen primair om ondernemingen te motiveren tot en te ondersteunen bij het doorvoeren van verbeteringen op gebied van ESG.

Principles of Responsible Investing (PRI)

Rail & OV werkt op dit moment internationaal met andere beleggers samen in PRI verband. De PRI brengt internationale beleggers samen om de dialoog met ondernemingen aan te gaan. De PRI stelt de thema's op en kiest welke ondernemingen worden aangesproken. Vervolgens kan iedere investeerder voor zichzelf beslissen om wel/niet te participeren. Rail & OV neemt aan deze engagements deel als de thema's aansluiten bij het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van het fonds en de betreffende ondernemingen in de portefeuille zitten.

Op dit moment participeert het fonds in de volgende dialogen van de PRI:

Onderwerp dialoog	Startdatum	Onderwerp	Aantal ondernemingen	... waarvan in de Rail & OV portefeuille	... waarvan in de SAP
Advance (mensenrechten en sociale kwesties)	2022 (Q4)	Sociaal	40	1	0
Klimaatverandering (Climate Action 100+)	2017 (dec)	Milieu	42	11	1
Arbeidsomstandigheden in de kledingsector (leveranciersketen)	2019 (mrt)	Sociaal	62	5	1
Mensenrechtenrisico's in de autonome regio Xinjiang	2020 (dec)	Sociaal	13	13	3

Eumedion

Voor de dialoog met Nederlandse ondernemingen werkt Rail & OV samen met Eumedion. Nederlandse pensioenfondsen spreken via het Eumedion collectief met Nederlandse ondernemingen. De meeste van deze dialogen vinden plaats op en rondom de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen. Rail & OV treedt op als 'lead belegger' voor de Nederlandse ondernemingen Randstad en ASML. In Q1 2023 heeft Rail & OV zowel met ASML als met Randstad besproken. Vanuit Eumedion zijn er met ASML twee gesprekken gevoerd. Bij het eerste gesprek met de CEO en CFO is er onder andere gesproken over klimaat, data veiligheid en de geopolitieke ontwikkelingen. Tijdens het tweede gesprek met een lid van de Raad van Toezicht zijn de aanstelling van een nieuw bestuurslid en het aangepaste beloningsbeleid besproken. Met Randstad kwam tijdens het gesprek ter sprake bestuur benoeming en vertrek van een aantal bestuurders, beloning, audit, belasting transparantie en due diligence in lijn met OESO-richtlijnen.

Bijlage 3 Veranderingen in de uitsluitingslijst

Op basis van principiële overwegingen sluit Rail & OV een aantal ondernemingen uit van investeringen. Zo worden ondernemingen die actief zijn in controversiële wapens, tabak en thermische kolen uitgesloten. Het fonds sluit ook ondernemingen uit als engagements niet succesvol binnen een redelijke periode zijn afgesloten. Dochterondernemingen van ondernemingen op de uitsluitingslijst worden uitgesloten indien redelijkerwijs verwacht mag worden dat zij eenzelfde beleid hanteren en/of betrokken zijn bij vergelijkbare activiteiten als waar het moederbedrijf voor is uitgesloten. Moederondernemingen worden automatisch uitgesloten als zij een aandeel hebben van meer dan 20% in een onderneming op de uitsluitingslijst. Dit om te voorkomen dat een onderneming bepaalde activiteiten continueert door deze onder te brengen in een dochteronderneming.

Tot slot sluit het fonds staatsobligaties van enkele landen uit. Hierbij baseert het fonds zich op de besluiten van de VN-Veiligheidsraad en eigen onderzoek. In dit eigen onderzoek worden alle landen gerangschikt op basis van scores die op de vier onderwerpen (mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anticorruptie) worden behaald die centraal staan binnen de UN Global Compact. Ook ondernemingen die voor meer dan 20% staatseigendom zijn van landen op de uitsluitingslijst worden op de uitsluitingslijst geplaatst.

De uitsluitingscriteria zijn beschikbaar op de [website](#) van Rail & OV.

Vanaf Q1 2023 heeft Rail & OV toegang tot uitgebreidere database van private ondernemingen betrokken bij productie van controversiële wapens. Op basis van de nieuwe data zijn meer dan 100 private ondernemingen toegevoegd aan de uitsluitingslijst.

Hierbij een overzicht van veranderingen op de uitsluitingslijst in Q1 2023:

Onderneming	Reden ⁷	Status
Abdul Qader Khan Research Laboratories (AQKRL)		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Academician V.P. Makeyev State Rocket OJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Aerojet Ordnance Tennessee, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Aerospace Long-March International Trade Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Afrikantov Experimental Design Bureau fo Mechanical Eng		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Air Weapons Complex		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Airbus Finance BV		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Alcast Pressure Dies Pvt Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Amentum Services, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Arab Organization for Industrialization		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Arcon Partners Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Arcus AD		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Armaco JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

⁷ Volledige legenda is beschikbaar in Bijlage 2.

Onderneming	Reden ⁷	Status
Ashoka Industries Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
BAE Systems (Finance) Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
BAE Systems Holdings, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Battelle Memorial Institute		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Battelle Savannah River Alliance LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Bohai Shipbuilding Industry Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Brookfield Finance I (UK) Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Brookfield Finance LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Brookfield Finance, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Brookfield WEC Holdings, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Bulcomers KS Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
China Academy of Launch Vehicle Technology		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Collins Aerospace		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Corporation Moscow Institute for Heat Technology JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CSRA, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Defense Industries Organization		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Defense Research & Development Organization		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Dunarit Ad		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EaglePicher Technologies LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Electric Boat Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EM-Tech Co Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Explosivos Alaveses SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Forest City Realty Trust, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Freeport Indonesia PT		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
FSPC Titan-Barrikady JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
General Dynamics Mission Systems, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
General Dynamics Ordnance & Tactical Systems, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Geofoto, Inc. doo		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Global Industrial & Defence Solutions		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Global Ordnance LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Groupe Reel SAS		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hanwha Aerospace Co Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Harris Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
HDT Védelmi Ipari Kft.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
HEG Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hirtenberger Defence Systems GmbH & Co. KG		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Holding Korporacija Krusik AD Valjevo		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Honeywell Federal Manufacturing & Technologies LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Imperial Brands Finance Netherlands BV		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
IMT Corp. (Canada)		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
IMT Defence		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Inavit Systems India Pvt Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Island Group Enterprises		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Island Ordnance Systems LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Island Pyrochemical Industries Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ITC doo		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jacobs Solutions Inc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
JT International Financial Services BV		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Kingmans Resources		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Kintex EAD		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Korea Defense Industry Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
L3 Technologies, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
MAXAMCorp Holding SL		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Maxamcorp International SL		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
MIC NPO Mashinostroyenia JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Military Industry Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Mil-spec Industries Corp		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
National Development Complex		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
National Engineering & Scientific Commission		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Naval Group SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
New Technologies Global Systems SL		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Nityanand Udyog Pvt Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Nuclear Fuel Services, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
OGE Energy Corp		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pakistan Ordnance Factories		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pinnacle West Capital Corp		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Production Association Northern Machine-Building Enterprise		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Raduga State Machine-Building Design Bureau JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Raytheon Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Raytheon Missiles & Defense		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Reshef Technologies Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rockwell Collins, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rolls-Royce Holdings PLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rolls-Royce Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rosatom State Atomic Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rosoboronexport JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sakr Factory for Developed Industries		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Samyang Chemical Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sichuan Aerospace Industrial Group Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Solid Partners Sdn Bhd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
State Space Corp. Roscosmos		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Strata Power Corp		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Summit Technical Solutions LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sunwoda Electronic Co Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Synthetic Moulders Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Systems Planning & Analysis, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tactical Missiles Corp. JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Tasko Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tata Advanced Systems Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tata Sons Pvt Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TBB Aviation, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
The Charles Stark Draper Laboratory, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
The Kaha Company For Chemical Industries		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
The United Shipbuilding Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TPI Polene PCL		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Turkish Armed Forces Foundation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ultra Electronics Holdings Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
UNIS-Group doo		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
United Co RUSAL International PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
United Technologies Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Unis-Pretis NIS dd Vogosca		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Votkinsky Zavod JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Wah Industries Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Westinghouse Electric Co. LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Westinghouse Government Services LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
WHA Corp PCL		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Yugoimport-SDPR		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Zodiac Aerospace SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Agritrade Resources Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
ATUTCO Savunma Sanayi İç ve Dış Tic. Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Freedom Oil & Gas Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Hosken Consolidated Investments Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Jagged Peak Energy LLC		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Jaiprakash Associates Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Public Joint Stock Company 'Kuzbasskaya Toplivnaya Company'		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Rhino Resource Partners LP		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Rosehill Resources Inc.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Smokefree Innotec Inc		Verwijderd van de uitsluitingslijst
SouthGobi Resources Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Standard Vape Corp		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Storm Resources Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Traverse Midstream Partners LLC		Verwijderd van de uitsluitingslijst
USBid, Inc.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
WBPARTS, Inc.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Wollongong Coal Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
ZCCM Investments Holdings Plc		Verwijderd van de uitsluitingslijst

Controversiële wapens

Schaliegas

Niet succesvolle engagementprocedures

Tabakproducenten

Teerzandolie

Staatsondernemingen

Steenkool sector

Arctisch boren

Landen

Bijlage 4 Ondernemingen waarmee engagementprocedures worden gevoerd door EOS

Q1 2023 engagementprocedures (stand van Rail & OV portefeuille per 31 maart 2023):

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Accenture PLC	Beloning
adidas AG	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Ketenbeheer, Water
Adient PLC	Bosbouw en landgebruik
Adobe Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Diversiteit, Beloning
AerCap Holdings NV	Diversiteit
Agnico Eagle Mines Ltd	Diversiteit, Beloning
Air Liquide SA	Klimaatverandering
Akbank TAS	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Diversiteit, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Aker BP ASA	Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Alibaba Group Holding Ltd	Klimaatverandering, Human Capital Management, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Ally Financial Inc	Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Alpha Services and Holdings SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Risicomanagement
Alstom SA	Klimaatverandering
Amazon.com Inc	Belasting
American Tower Corp	Klimaatverandering, Mensenrechten
Apple Inc	Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Arbeidsrechten
Applied Materials Inc	Bescherming en rechten van aandeelhouders
ASE Technology Holding Co Ltd	Human Capital Management
Ashtead Group PLC	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten
ASML Holding NV	Human Capital Management
Assurant Inc	Human Capital Management
Atmos Energy Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring
Australia & New Zealand Banking Group Ltd	Klimaatverandering, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Baidu Inc	Bedrijfsstrategie, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement
Ball Corp	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer, Water
Banco de Chile	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Mensenrechten
Banco Santander SA	Beloning
Bank of America Corp	Klimaatverandering, Diversiteit, Human Capital Management, Mensenrechten
Bank of Montreal	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning
Bank of Nova Scotia/The	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten
Bank Rakyat Indonesia Persero Tbk PT	Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Barclays PLC	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit
Barrick Gold Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning
Baxter International Inc	Human Capital Management
Bayer AG	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Diversiteit, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Vervuiling en afvalbeheer, Belasting
Bayerische Motoren Werke AG	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Mensenrechten, Risicomanagement
Becton Dickinson and Co	Beloning

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Beijing Enterprises Holdings Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Mensenrechten
Bharti Airtel Ltd	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Mensenrechten
BNP Paribas SA	Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik
BP PLC	Klimaatverandering, Beloning
BPCE SA	Klimaatverandering, Risicomanagement
Brambles Ltd	Human Capital Management
Bristol-Myers Squibb Co	Bedrijfsstrategie, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Britvic PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning
Broadcom Inc	Klimaatverandering, Diversiteit, Arbeidsrechten
Canadian Imperial Bank of Commerce	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement
Carrefour SA	Bosbouw en landgebruik
Caterpillar Inc	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Mensenrechten
Cemex SAB de CV	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Mensenrechten
Centene Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Geïntegreerde rapportage en transparantie
CGI Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning
Chart Industries Inc	Klimaatverandering, Human Capital Management
Charter Communications Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Cheniere Energy Inc	Klimaatverandering, Ketenbeheer
Chevron Corp	Klimaatverandering
China Communications Services Corp Ltd	Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
China Construction Bank Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Mensenrechten
China National Building Material Co Ltd	Klimaatverandering, Mensenrechten, Risicomanagement
China Petroleum & Chemical Corp	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Vervuiling en afvalbeheer
Cisco Systems Inc	Beloning, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Belasting
Citigroup Inc	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Clicks Group Ltd	Beloning
CNH Industrial NV	Onafhankelijkheid van bestuur, Beloning
Cognex Corp	Human Capital Management
Colgate-Palmolive Co	Klimaatverandering, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Commonwealth Bank of Australia	Bosbouw en landgebruik
Compass Group PLC	Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Ketenbeheer
Cooper Cos Inc/The	Human Capital Management
Costco Wholesale Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Ketenbeheer
Country Garden Holdings Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management
Credicorp Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Mensenrechten, Risicomanagement, Opvolgingsplanning
Credit Suisse Group AG	Bedrijfsstrategie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Crown Castle Inc	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning
CVS Health Corp	Bedrijfsstrategie, Human Capital Management
Danske Bank A/S	Onafhankelijkheid van bestuur, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning
DBS Group Holdings Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur
DCC PLC	Human Capital Management
Deere & Co	Audit en boekhouding, Beloning, Human Capital Management
Demant A/S	Beloning
Deutsche Bank AG	Klimaatverandering, Beloning
DexCom Inc	Human Capital Management
Discover Financial Services	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten
Domino's Pizza Inc	Bosbouw en landgebruik, Water
DSV A/S	Onafhankelijkheid van bestuur
Duke Energy Corp	Klimaatverandering, Vervuiling en afvalbeheer
Ecolab Inc	Human Capital Management
Ecopetrol SA	Klimaatverandering
EDP - Energias de Portugal SA	Klimaatverandering, Beloning, Risicomanagement
Enbridge Inc	Klimaatverandering, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Enel SpA	Diversiteit
Engie SA	Beloning
Epiroc AB	Human Capital Management
Equifax Inc	Bedrijfsstrategie, Human Capital Management
Equinor ASA	Klimaatverandering
Equitrans Midstream Corp	Klimaatverandering, Risicomanagement
Experian PLC	Mensenrechten
Exxon Mobil Corp	Klimaatverandering, Vervuiling en afvalbeheer, Belasting
Fair Isaac Corp	Beloning
Fast Retailing Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten
Geely Automobile Holdings Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Mensenrechten
GEM Co Ltd	Klimaatverandering, Vervuiling en afvalbeheer
General Mills Inc	Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer
General Motors Co	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement
Gerdau SA	Omkoping en corruptie, Klimaatverandering, Diversiteit, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Gildan Activewear Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Vervuiling en afvalbeheer
Glodon Co Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering
Grupo Financiero Banorte SAB de CV	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Risicomanagement
HCA Healthcare Inc	Arbeidsrechten
HDFC Bank Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering
HEICO Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Opvolgingsplanning
Hewlett Packard Enterprise Co	Beloning
Hindalco Industries Ltd	Klimaatverandering
Hitachi Ltd	Bedrijfsstrategie, Diversiteit, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Home Depot Inc/The	Beloning, Mensenrechten
Hon Hai Precision Industry Co Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Huhtamaki OYJ	Human Capital Management
Hyundai Greenfood Co Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur
Hyundai Motor Co	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Hyundai Steel Co	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Arbeidsrechten
ICICI Bank Ltd	Human Capital Management
ICON PLC	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Illumina Inc	Human Capital Management
Industria de Diseno Textil SA	Mensenrechten, Arbeidsrechten
International Business Machines Corp	Cyberbeveiliging
Intuit Inc	Human Capital Management
IQVIA Holdings Inc	Human Capital Management
JBS SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Omkoping en corruptie, Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik, Vervuiling en afvalbeheer, Ketenebeheer
Johnson Controls International plc	Beloning
JPMorgan Chase & Co	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
KB Financial Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Arbeidsrechten
KKR & Co Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Koninklijke Ahold Delhaize NV	Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer
Koninklijke DSM NV	Human Capital Management
LG Chem Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders
LKQ Corp	Human Capital Management
Lonza Group AG	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
LOTTE Fine Chemical Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Mapletree Industrial Trust	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Marathon Petroleum Corp	Klimaatverandering, Beloning
McDonald's Corp	Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik, Water
Mercedes-Benz Group AG	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Merck & Co Inc	Vervuiling en afvalbeheer
Meta Platforms Inc	Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Belasting
Metro Inc/CN	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring
Micron Technology Inc	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opgvolgingsplanning
Microsoft Corp	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Diversiteit, Human Capital Management, Mensenrechten
Midea Group Co Ltd	Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten
Mitsubishi Corp	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Diversiteit, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Water
Mondelez International Inc	Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer
NARI Technology Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Mensenrechten
National Australia Bank Ltd	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten
NatWest Group PLC	Bedrijfsstrategie, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement, Opgvolgingsplanning
Nestle SA	Klimaatverandering, Mensenrechten
Netflix Inc	Human Capital Management
NIKE Inc	Klimaatverandering, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer
Nokia Oyj	Beloning, Mensenrechten
Nordea Bank Abp	Klimaatverandering
Northern Trust Corp	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Novo Nordisk A/S	Human Capital Management
NVR Inc	Human Capital Management
NXP Semiconductors NV	Mensenrechten, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Water
Ocado Group PLC	Human Capital Management
Orbia Advance Corp SAB de CV	Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten
Orsted AS	Beloning
Palo Alto Networks Inc	Klimaatverandering, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Pan American Silver Corp	Mensenrechten
PerkinElmer Inc	Human Capital Management
Petroleo Brasileiro SA	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Opgvolgingsplanning
Petroleos Mexicanos	Klimaatverandering
Phillips 66	Klimaatverandering, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Pidilite Industries Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur
POSCO Holdings Inc	Klimaatverandering, Diversiteit, Mensenrechten
Power Assets Holdings Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten
Powertech Technology Inc	Klimaatverandering
Prudential PLC	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning
PTC Inc	Beloning
PulteGroup Inc	Human Capital Management
Qatar National Bank QPSC	Geïntegreerde rapportage en transparantie
QIAGEN NV	Beloning
RELX PLC	Bedrijfsstrategie, Human Capital Management
Renault SA	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering
Rentokil Initial PLC	Risicomanagement
Rio Tinto PLC	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Arbeidsrechten
Roche Holding AG	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Beloning, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Royal Bank of Canada	Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten
RPM International Inc	Human Capital Management

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Samsonite International SA	Human Capital Management, Arbeidsrechten
Samsung Electronics Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Vervuiling en afvalbeheer
Sanofi	Klimaatverandering, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Sappi Ltd	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Risicomanagement, Opvolgingsplanning
Sartorius AG	Human Capital Management
Sasol Ltd	Klimaatverandering, Arbeidsrechten
Scentre Group	Audit en boekhouding, Beloning
Schneider Electric SE	Human Capital Management
Shell PLC	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten
Shinhan Financial Group Co Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Gedrag en cultuur, Opvolgingsplanning
Siemens AG	Diversiteit, Beloning, Opvolgingsplanning
Siemens Energy AG	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten
Sika AG	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten
SoftBank Group Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
Sony Group Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Ketenbeheer
Splunk Inc	Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Standard Chartered PLC	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning
State Bank of India	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering
State Street Corp	Klimaatverandering, Diversiteit
Stellantis NV	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning
STERIS PLC	Human Capital Management
Straumann Holding AG	Human Capital Management
Sumitomo Mitsui Trust Holdings Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Diversiteit, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Suzuki Motor Corp	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Risicomanagement
Svenska Handelsbanken AB	Onafhankelijkheid van bestuur
Swiss Re AG	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik
Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering
Target Corp	Arbeidsrechten
Techtronic Industries Co Ltd	Human Capital Management
Telefonica SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning
Tencent Holdings Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Human Capital Management, Mensenrechten
Teradyne Inc	Human Capital Management
Tesla Inc	Arbeidsrechten
Teva Pharmaceutical Industries Ltd	Onafhankelijkheid van bestuur, Beloning
Thermo Fisher Scientific Inc	Human Capital Management
Toro Co/The	Beloning
Toronto-Dominion Bank/The	Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten
Toshiba Corp	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Onafhankelijkheid van bestuur, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Toyota Motor Corp	Onafhankelijkheid van bestuur, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Trane Technologies plc	Human Capital Management
TransDigm Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning
Truist Financial Corp	Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering
Uber Technologies Inc	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Mensenrechten
UBS Group AG	Klimaatverandering, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
UniCredit SpA	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning
Unilever PLC	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Bosbouw en landgebruik, Arbeidsrechten, Ketenbeheer
UnitedHealth Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Diversiteit, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Opvolgingsplanning
US Bancorp	Klimaatverandering, Beloning
Valero Energy Corp	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Mensenrechten

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Veeva Systems Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning
Verisk Analytics Inc	Human Capital Management
Vestas Wind Systems A/S	Human Capital Management
Vinci SA	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Arbeidsrechten
Visa Inc	Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Vodafone Group PLC	Bedrijfsstrategie, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten
Volkswagen AG	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Mensenrechten
Walt Disney Co/The	Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
WEG SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten
Wells Fargo & Co	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten
Westpac Banking Corp	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten
Woodward Inc	Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Xylem Inc/NY	Human Capital Management
Yum! Brands Inc	Bosbouw en landgebruik, Ketenbeheer
Zalando SE	Beloning, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer
Zoetis Inc	Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer

Bijlage 5 Afkortingen- en begrippenlijst

Begrip	Uitleg begrip
Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA)	(Beursgenoteerde) ondernemingen hebben onder meer de verplichting minstens eenmaal per jaar een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te organiseren. Aandeelhouders kunnen door het aan hun aandelenbezit verbonden stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders invloed uitoefenen.
Aandeelhouder	Als aandeelhouder is men eigenaar van aandelen en daardoor mede-eigenaar van de uitgevende onderneming. Door het aan een aandeel verbonden stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beloning	Financiële toekenningen, niet-financiële toekenningen en/of andere zaken van economische waarde in ruil voor het geleverde werk en/of diensten. Indien er op beloningen gestemd wordt gaat dit bijvoorbeeld over (i) het goedkeuren van het beloningsplan voor uitvoerende bestuurders, (ii) het goedkeuren van het beloningsplan voor de Raad van Commissarissen;
Bestuur gerelateerd	Zaken omtrent de samenstelling van het bestuur, zoals bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, de onafhankelijkheid van bestuurders, neventaken van bestuurders, etc.
Corporate governance	Het overkoepelende thema van goed ondernemingsbestuur. Onder andere bestuursgerelateerde zaken (onafhankelijkheid van bestuurders), beloningsbeleid, auditstructuur, etc. vallen onder dit overkoepelende begrip.
ESG	ESG-criteria zijn criteria op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur. ESG-integratie is het integreren van ESG-criteria in de beleggingsprocessen.
Fusies en overnames	Ondernemingen veranderen zo nu en dan hun organisatiestructuur. Dit kan door te reorganiseren, door met een andere onderneming te fuseren of een andere ondernemingen volledig over te nemen. Aandeelhouders hebben inspraak in dit soort beslissingen.
Jaarrekening en audit	Een onderneming legt over het algemeen zijn jaarrekening en accountantsverslag ter informatie en goedkeuring voor aan de aandeelhouders. Ook kan een aandeelhouder inspraak krijgen in de aanstelling/ verlenging van een externe accountant en vergoeding van accountant;
Kapitalisatie van de onderneming	De waarde van het aandelenkapitaal van een ondernemingen. Aandeelhouders krijgen vaak inspraak in de uitgifte van nieuwe aandelen of de inkoop van eigen aandelen.
Managementvoorstellen	Door het bestuur ingediende stempunten op de aandeelhoudersvergadering.
MVB	Maatschappelijk verantwoord beleggen. Een manier van beleggen waarin ESG-criteria worden meegenomen.
OESO	De OESO-richtlijnen bieden handvatten voor bedrijven om met kwesties om te gaan zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie.
OESO hoofdstuk 1	Begrippen en uitgangspunten
OESO hoofdstuk 2	Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid
OESO hoofdstuk 3	Informatieverstrekking
OESO hoofdstuk 4	Mensenrechten
OESO hoofdstuk 5	Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen
OESO hoofdstuk 6	Milieu
OESO hoofdstuk 7	Bestrijding van corruptie, omkopingsverzoeken, en afpersing
OESO hoofdstuk 8	Consumentenbelangen
OESO hoofdstuk 9	Wetenschap en technologie
OESO hoofdstuk 10	Mededinging
OESO hoofdstuk 11	Belastingen

Begrip	Uitleg begrip
Principles for Responsible Investment (PRI)	De Principles voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties zijn een raamwerk voor institutionele beleggers. Met deze in april 2006 gelanceerde principes zorgen ze voor de integratie van zaken die betrekking hebben op het milieu, de samenleving en goed ondernemingsbestuur in het beleggingsbeleid. Meer informatie is te vinden op www.unpri.org .
SDG 1	Geen armoede
SDG 2	Geen honger
SDG 3	Goede gezondheid en welzijn
SDG 4	Kwaliteitsonderwijs
SDG 5	Gendergelijkheid
SDG 6	Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen
SDG 7	Betaalbare en duurzame energie
SDG 8	Waardig werk en economische groei
SDG 9	Veilige infrastructuur, duurzame industrialisering en stimulering van innovatie
SDG 10	Ongelijkheid verminderen
SDG 11	Duurzame steden en gemeenschappen
SDG 12	Verantwoorde consumptie en productie
SDG 13	Klimaatverandering aanpakken
SDG 14	Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën
SDG 15	Leven op het land beschermen
SDG 16	Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid
SDG 17	Partnerschap om doelstellingen te bereiken
Stakeholders	Stakeholders zijn de personen of organisaties die een belang hebben in een organisatie, van welke aard dan ook. Zij staan in wisselwerking met haar werkzaamheden, hebben deel aan haar bedrijfsresultaten, beïnvloeden haar prestatie of beoordelen haar economische, sociale en milieu-invloed.
Stemrecht	Aandelenbezit geeft de aandeelhouder stemrecht tijdens de (verplichte) jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Door middel van stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen op het beleid van de onderneming.
UN Global Compact (UNGC)	De UN Global Compact is een oproep aan ondernemingen om hun strategieën en activiteiten op één lijn te brengen met 10 principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en anticorruptie. Meer informatie is beschikbaar op https://gcnetherlands.nl/
UNGC principe 1	Bedrijven moeten de internationale mensenrechten steunen en respecteren
UNGC principe 2	Bedrijven zorgen ervoor dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van mensenrechten
UNGC principe 3	Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen
UNGC principe 4	Bedrijven dienen zich inspannend voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid
UNGC principe 5	Bedrijven handhaven de eliminatie van alle vormen van dwangarbeid
UNGC principe 6	Bedrijven handhaven de afschaffing van kinderarbeid
UNGC principe 7	Bedrijven handhaven de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroepen
UNGC principe 8	Bedrijven dienen een preventieve aanpak van milieuvraagstukken te ondersteunen
UNGC principe 9	Bedrijven dienen initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen
UNGC principe 10	Bedrijven dienen de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren
Verenigde Naties Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UNGP) Principes	Dit zijn internationale MVO-richtlijnen die duidelijk maken wat de rol van staten is en welke verantwoordelijkheid het bedrijfsleven heeft in relatie tot mensenrechten. De UNGP's zijn een aanvulling op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere mensenrechtenstandaarden.
UNGP principe 1	Overheden dienen de mensenrechten te beschermen
UNGP principe 2	Overheden dienen duidelijk te maken dat ze van bedrijven verwachten dat zij de mensenrechten respecteren

Begrip	Uitleg begrip
UNGP principe 3	Overheden hebben een verantwoordelijkheid om de mensenrechten te beschermen door middel van het handhaven van wetten en opstellen van richtlijnen
UNGP principe 4	Overheden dienen aanvullende stappen te ondernemen om de mensenrechten te beschermen binnen staatsondernemingen
UNGP principe 5	Overheden dienen voldoende inzicht te hebben in de bescherming van mensenrechten bij het aangaan van internationale relaties
UNGP principe 6	Overheden dienen het respect voor mensenrechten te promoten bij ondernemingen met wie ze handelen
UNGP principe 7	Overheden dienen maatregelen te treffen om te voorkomen dat ondernemingen in conflictgebieden zich schuldig maken aan het schenden van mensenrechten
UNGP principe 8	Overheden dienen ervoor te zorgen dat onderliggende instanties over voldoende bewustzijn en kennis beschikken om het respect voor mensenrechten te waarborgen
UNGP principe 9	Overheden dienen voldoende beleidsruimte te creëren bij het aangaan van overeenkomsten om mensenrechten te kunnen beschermen
UNGP principe 10	Overheden dienen het respecteren van mensenrechten te waarborgen bij multilaterale instellingen
UNGP principe 11	Ondernemingen dienen de mensenrechten te respecteren
UNGP principe 12	De verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren is gebaseerd op de omschrijving van mensenrechten zoals opgenomen Internationaal erkende verdragen
UNGP principe 13	Ondernemingen dienen een directie of indirect bijdrage aan het schenden van mensenrechten te voorkomen
UNGP principe 14	Het respecteren van mensenrechten door ondernemingen is onafhankelijk van de grootte of het type onderneming
UNGP principe 15	Ondernemingen dienen processen en beleid te hebben opgesteld om de mensenrechten te beschermen
UNGP principe 16	Ondernemingen dienen het beleid om mensenrechten te beschermen te onderbouwen met een beleidscommitment
UNGP principe 17	Ondernemingen dienen due diligence te voeren op het gebied van mensenrechten
UNGP principe 18	Ondernemingen dienen een risicoanalyse uit te voeren ten aanzien van een mogelijke schending van mensenrechten
UNGP principe 19	Ondernemingen dienen de uitkomsten van de risicoanalyse te integreren in de bedrijfsvoering
UNGP principe 20	Ondernemingen dienen de effectiviteit van hun processen vast te stellen
UNGP principe 21	Ondernemingen dienen bereid te zijn te rapporteren over schendingen van mensenrechten
UNGP principe 22	Ondernemingen die betrokken zijn bij het schenden van mensenrechten dienen bij te dragen aan het herstel
UNGP principe 23	Ondernemingen dienen te voldoen aan wetten en regelgevingen
UNGP principe 24	Ondernemingen dienen prioriteit te geven aan ernstige mensenrechtenschendingen
UNGP principe 25	Overheden dienen ervoor te zorgen dat de getroffen van het schenden van mensenrechten worden gecompenseerd.
UNGP principe 26	Overheden dienen de effectiviteit van wetten en regelgeving t.a.v. mensenrechten te waarborgen
UNGP principe 27	Overheden dienen gerechtelijke en niet-gerechtelijke mechanismen beschikbaar te stellen voor het verhelpen van de schending van mensenrechten
UNGP principe 28	Overheden dienen de beschikbaarheid van niet-gerechtelijke mechanismen te waarborgen
UNGP principe 29	Ondernemingen dienen klachten snel te kunnen aanpakken
UNGP principe 30	Industrie brede klachtenmechanismen moeten worden gefaciliteerd ten aanzien van gezamenlijke mensenrechten initiatieven
UNGP principe 31	Overheden dienen de effectiviteit van hun mechanisme te waarborgen

Begrip	Uitleg begrip
Uitsluiting (in relatie tot verantwoord beleggen)	Uitsluiting betekent dat in bepaalde ondernemingen niet wordt geïnvesteerd. Bijvoorbeeld het uitsluiten van beleggingen in ondernemingen die producten maken die het fonds als controversieel beschouwt.
	Controversiële wapens
	Tabaksproducenten
	Steenkool sector
	Schaliegas
	Teerzandolie
	Arctisch boren
	Niet succesvolle engagementprocedures
	Staatsondernemingen
	Landen